

**АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

1527 София, ул. Тракия №15
тел./факс: (02) 963 37 52, 963 37 56
e-mail: bica@bica-bg.org
www.bica-bg.org

Изх. № 104/21.01.2014 г.

**ДО
Г-Н ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**КОПИЕ: Г-ЖА ЗИНАИДА ЗЛАТАНОВА
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-
ПРЕДСЕДАТЕЛ И МИНИСТЪР НА
ПРАВОСЪДИЕТО НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ**

**Г-Н ХАСАН АДЕМОВ
МИНИСТЪР НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ОТНОСНО: Становище на Асоциация на индустриалния капитал в България по
проект на Наказателен кодекс**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ОРЕШАРСКИ,

Укриването на осигурителни вноски и трудови възнаграждения са едни от най-ярките проявления на неформалната икономика в областта на трудовите и осигурителните правоотношения. Недобросъвестното поведение, както на отделни работодатели, така и на работниците и служителите, които се съгласяват да работят при явно противозаконни условия, нанася огромни щети на осигурителната система в страната. Поради това Асоциация на индустриалния капитал в България принципно сме възприели идеята за инкриминиране на неплащането на осигурителни вноски при условие за реципрочност на предвидените санкции.

На мнение сме, че разпоредбите на чл. 339 и 340 от Раздел IV „Престъпления против осигурителната система“ на предлагания проект на Наказателния кодекс трябва да бъдат прецизирани с оглед на тяхната бъдеща приложимост и липса на противоречие с действащата нормативна уредба.

Предложенията ни са следните:

1. Предлаганият проект предвижда наказателна отговорност само за работодателя. Освобождаването от отговорност на работниците и служителите, предвидено в ал. 4 на чл. 339, е необосновано и дискриминационно. Неведнъж сме изразявали становището си, че работникът или служителят като страна в правоотношението също трябва да носи наказателна отговорност.

Съгласно българското законодателство трудовото правоотношение е двустранно и създава права и задължения и за двете страни. В основата на възникването му стои трудовият договор, който се състои от две насрещни волеизявления – предложение и приемане, имащи за предмет престирането на работна сила срещу възнаграждение. Съгласявайки се в трудовия му договор да фигурира един размер на възнаграждение, върху който да бъдат внасяни дължимите осигурителни вноски, а допълнително да получава друга сума „на ръка“, работникът или служителят става съучастник в престъпната дейност на работодателя и следва също да носи наказателна отговорност. С оглед на съществуващото съотношение в размер на 60:40 при дължимостта на осигурителните вноски, считаме, че трябва да има реципрочност и на предвидените наказания. Поради тази причина настояваме за промяна на текста на чл. 339, ал. 4 от законопроекта.

2. В законопроекта не е дадена легална дефиниция на понятието „работодател“. Такава дефиниция съществува в § 1 от Допълнителните разпоредби на Кодекса на труда, чийто текст гласи следното: *„Работодател“ е всяко физическо лице, юридическо лице или негово поделение, както и всяко друго организационно и икономически обособено образувание (предприятие, учреждение, организация, кооперация, стопанство, заведение, домакинство, дружество и други подобни), което самостоятелно наема работници или служители по трудово правоотношение...“*. Препратката към цитираната по-горе норма на Кодекса на труда обаче ще направи разпоредбата на чл. 339 от проекта на Наказателен кодекс неприложима за работодателите – юридически лица (каквито са преобладаващата част от работодателите в страната). Това е така, тъй като основен елемент от субективната страна на фактическия състав на извършеното престъпление е наличието на вина у дееца. Вината в наказателното право е лична, поради което юридическо лице не може да бъде осъдено за извършването на престъпление. В този смисъл, за да станат работещи тези разпоредби, в проекта следва да бъде въведена легална дефиниция на понятието „работодател“ за целите на Наказателния кодекс. Обръщаме внимание, че ако бъде използван текстът на § 1 от Допълнителните разпоредби на Кодекса на труда, в широкото определение ще попаднат държавата и общините, което може да постави някои от тях в опцията на наказателно преследване, което от своя страна, ще затрудни работата им.

3. Разпоредбата на чл. 339, ал. 1, т. 2 предвижда наказателна отговорност за работодател, който *„обяви възнаграждение в по-малък размер от действително изплащаното на осигурено лице“*, а така записан текстът противоречи на разпоредбите на Кодекса на труда. Осигурителните плащания за дадено лице са дължими върху осигурителния му доход, който може да бъде различен от получаваното по договор възнаграждение. Става въпрос за случаите, в които лицето получава възнаграждение, което е по-ниско от минималния осигурителен доход за професията в съответната икономическа

дейност, или възнаграждение, което е по-високо от максималния месечен размер на осигурителния доход. Изплащането на трудовото възнаграждение няма отношение към плащането на дължимите осигурителни вноски, като такива се дължат включително и върху неизплатени, но начислени възнаграждения. Текстът на разпоредбата следва да бъде прецизиран, за да не противоречи на действащото законодателство и да може да бъде прилаган.

4. Законопроектът не предвижда налагането на санкции при неплащане на осигурителни вноски от самоосигуряващи се лица и други осигурители, като по този начин поставя работодателите в неравностойно положение спрямо тези лица и осигурителите, които имат задължение по закон да внасят осигурителни вноски.

5. Законопроектът установява еднакъв минимум на задълженията – 25 минимални работни заплати, като не отчита разграничението на малки, средни и големи предприятия и различната тежест за тях. Предлагаме да бъде прецизиран текстът на чл. 339, ал. 1 от законопроекта, с оглед поставянето на гореизброените групи предприятия при еднакви условия.

С оглед гореизложеното, Асоциация на индустриалния капитал в България изразява становището си, че текстовете от проекта на Наказателен кодекс не следва да бъдат приемани в сегашния им вид, тъй като в тях съществуват редица неясноти и противоречия с действащата нормативна уредба. В случай че проектът бъде приет в сегашната му редакция, то прилагането на същия ще се окаже невъзможно в частта му, касаеща инкриминирането на невнасянето на осигурителни вноски от страна на работодателя.

На основание чл. 75, ал. 3 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, във връзка с чл. 3 от Правилника за организацията и дейността на съветите за тристранно сътрудничество и като имаме предвид, че релевантните разпоредби от проекта на Наказателен кодекс съдържат норми, касаещи трудови и осигурителни правоотношения, намираме за задължително същите да бъдат обсъдени в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

С УВАЖЕНИЕ,

ВАСИЛ ВЕЛЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ